

STAV PRAVIDLA N+3 / N+2

ČERVENEC 2012

Ministerstvo pro místní rozvoj
Odbor řízení a koordinace NSRR
Staroměstské náměstí 6
110 15 Praha 1

E-mail: nok@mmr.cz

Vydáno MMR-NOK 23. srpna 2012

STAV PRAVIDLA N+3 / N+2

Pravidlo n+3 / n+2 je považováno za **administrativní nástroj k zajištění plynulosti čerpání finančních prostředků** ze SF / FS. Podle tohoto pravidla musí být alokace podpory pro n-tý rok vyčerpána v následujících třech / dvou kalendářních letech. Pro alokace roku 2008, 2009 a 2010 platí pravidlo n+3. Na alokace roku 2011 a 2012 se vztahuje pravidlo n+2. Část rozpočtových závazků dosud otevřená k 31. prosinci 2015, tj. alokace roku 2013, se automaticky zruší, pokud k ní EK neobdrží přijatelnou žádost o platbu do 31. března 2017 (odst. 3 čl. 93 Obecného nařízení). Prostředky, které nejsou z příslušné alokace vyčerpány do konce daného roku, podléhají tzv. **automatickému zrušení závazku**. Znamená to, že alokace podpory na daný rok je snížena o nevyčerpané finanční prostředky, které jsou navraceny zpět do rozpočtu EU.

Na konci roku 2011 byly ŘO prvně konfrontovány s plněním pravidla n+3, konkrétně pro alokaci roku 2008 navýšenou o 1/6 alokace 2007 v souladu s Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 539/2010 (blíže viz níže). Dle tohoto pravidla musely být na **konci roku 2011 certifikovány výdaje a odeslány žádosti o platbu EK ve výši přibližně 15 %¹ celkové alokace OP** na celé programové období 2007–2013. **Všechny OP realizované v rámci NSRR (tj. 18 OP) toto pravidlo na konci roku 2011 splnily. Na žádný OP nebylo aplikováno automatické zrušení závazku. Jednotlivé OP se pouze lišily ve způsobu naplnění tohoto limitu čerpání v závislosti na stavu realizace ke konci roku 2011** (blíže viz Měsíční monitorovací zpráva za měsíc prosinec 2011).

Na konci roku 2012 budou ŘO vykazovat stav čerpání jednotlivých OP vůči dalšímu pravidlu, konkrétně pravidlu n+3 pro alokaci 2009 navýšenou o 1/6 alokace 2007. Od počátku programového období do konce roku 2012 musí výše **certifikovaných výdajů, resp. žádostí o platbu zaslaných EK dosahovat přibližně 31 %² celkové alokace OP** na programové období 2007–2013. Tohoto limitu čerpání mohou ŘO dosáhnout také s využitím předběžných plateb, příp. ročních závazků velkých projektů předložených EK ke schválení. Blíže tyto nástroje, které je možné využít při plnění pravidla n+3 / n+2, přibližují následující řádky.

¹ Hranice se dle OP mírně odlišují, u některých OP činí 15,0 %, u jiných 15,1 % a u pražských OP 16,0 %.

² Hranice se dle OP mírně odlišují, pohybují se v intervalu 29,5–32,2 %. Výjimku představuje OP TP, u kterého hranice dosahuje 39,1 % pro cíl 1 a 40,9 % pro cíl 2, důvodem je změna výše celkové alokace OP po realokaci prostředků v roce 2011.

Nástroje ke snížení rizika automatického zrušení závazku

V případě hrozby nenaplnění pravidla n+3 / n+2 mohou být za účelem snížení rizika automatického zrušení závazku využity tzv. **předběžné platby** (zálohy). Jedná se o finanční prostředky, které poskytla EK České republiky pro každý OP³ na počátku programového období. S ohledem na nastavení programového období MMR-NOK doporučuje ponechat možnost jejich případného využití na rok 2013, tj. rok, kdy dojde k souběhu pravidla n+3 pro alokaci 2010 a pravidla n+2 pro alokaci 2011, tedy kdy jednotlivé OP musí mít certifikovány výdaje ve výši přibližně 64 % celkové alokace OP. Nicméně způsob implementace každého OP, resp. využití předběžných plateb je plně v gesci a odpovědnosti ŘO OP.

Dalším nástrojem, který mohou některé OP využít za účelem splnění pravidla n+3 / n+2, je specifický výpočet naplnění tohoto pravidla při realizaci **velkých projektů**. V tomto případě je možné alokaci OP, který implementuje část své alokace prostřednictvím velkých projektů, ponížít o roční rozpočtové závazky těch velkých projektů, které byly předloženy členským státem ke schválení EK a současně splňují požadavky dle čl. 40 Obecného nařízení (čl. 94 Obecného nařízení), a tím snížit limit čerpání v daném roce implementace. Rozpočtové závazky velkých projektů, pomocí kterých došlo k ponížení limitu pro splnění pravidla n+3 / n+2, je nutné vyčerpat do tří / dvou let od vydání Rozhodnutí.

Ve snaze předejít automatickému zrušení závazku nejen v roce 2011, ale zejména v příštích letech implementace (zvláště v roce 2013 z výše uvedených důvodů), je nezbytné zaměřit se na hodnocení stavu čerpání jednotlivých OP v delším časovém horizontu. Důležité jsou také informace o predikcích stavu čerpání OP v nejbližších letech a zvláště také vyhodnocení plnění stanovených predikcí.

Parametry sledování

Plnění pravidla n+3 / n+2 je sledováno dle následujících kritérií:

- v EUR (rozpočtové závazky jsou přijímány v EUR, ve stejné měně také probíhají certifikace výdajů)
- za zdroje EU (tj. ESF, ERDF a FS; na národní zdroje se automatické zrušení závazku nevztahuje)
- na úrovni OP (rozpočtové závazky ze zdrojů EU se přijímají na OP, pravidlo n+3 / n+2 se tedy vztahuje na alokaci jednotlivých OP na daný rok)
- na úrovni fondů (u vícefondových OP, tj. OP Doprava a OP Životní prostředí)
- na úrovni cílů (u více cílových OP, tj. OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, OP Lidské zdroje a zaměstnanost, Integrovaný OP a OP Technická pomoc).

³ Výše předběžných plateb se liší podle typu fondu EU, ze kterého je realizace daného OP spolufinancována: pro SF (tj. ERDF ESF) činí výše předběžné platby 9 % celkové alokace 2007–2013 a pro FS 10,5 % celkové alokace 2007–2013.

Změna nařízení Rady ES č. 1083/2006

Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 539/2010 z 16. června 2010 byla schválena změna Obecného nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 spočívající ve **zrušení pravidla n+3 pro alokaci roku 2007** (novela čl. 93 Obecného nařízení). Rozpočtový závazek na rok 2007 byl rovnoměrně rozdělen do šesti následujících let programového období.

Pro ČR je zásadní skutečnost, že dle stanoviska DG Regio⁴ se nově platné podmínky vztahují také na OP Výzkum a vývoj pro inovace.

Pozastavení a obnovení předkládání žádostí o platbu k refundaci Evropské komisi

Od března 2012 neprobíhalo předkládání žádostí o platbu k refundaci EK u všech OP spolufinancovaných z Evropského fondu pro regionální rozvoj (dále ERDF) a FS^{5,6}. Byla to reakce na rozhodnutí EK neproplácet žádosti o platbu u těchto OP z důvodu zjištění nedostatků ve fungování českých řídicích a kontrolních systémů v čerpání ERDF a FS. Do konce června 2012 EK vyzvala českou stranu přijmout příslušná nápravná opatření.

V červnu 2012 došlo ze strany EK v důsledku vysoké chybovosti vyplývající z výroční kontrolní zprávy k přerušení platební lhůty dle čl. 91 (1) nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 u OP Přeshraniční spolupráce Česká republika–Polsko.

V praxi pozastavení předkládání žádostí o platbu znamená, že nedochází k refundaci finančních prostředků z rozpočtu EU na účet PCO, ze kterého jsou převáděny prostředky do kapitol státního rozpočtu, které vydaly prostředky na předfinancování prostředků z rozpočtu EU.

Přestože byl tento finanční tok mezi EK a Českou republikou pozastaven, na národní úrovni procesy pokračovaly. Docházelo k proplácení prostředků příjemcům, k předkládání souhrnných žádostí na PCO a k refundaci prostředků do kapitol státního rozpočtu, které vydaly prostředky na předfinancování prostředků z rozpočtu EU, a k certifikaci výdajů k 30. dubnu 2012.

V reakci na realizovaná opatření EK **v červenci 2012 informovala českou stranu o možnosti zasílání žádostí o platbu pro několik operačních programů** spolufinancovaných z ERDF, konkrétně:

OP Podnikání a inovace⁷

OP Výzkum a vývoj pro inovace

OP Technická pomoc

ROP Jihozápad

⁴ Generální ředitelství EK pro regionální politiku, které je správcem Kohezní politiky EU.

⁵ Tato skutečnost se týkala OP Doprava, OP Životní prostředí, OP Podnikání a inovace, OP Vývoj a výzkum pro inovace, Integrovaného OP, OP Technická pomoc, OP Praha–Konkurenceschopnost a všech regionálních OP.

⁶ Od ledna 2012 je na základě zaslání „warning letter“ pozastavena platební lhůta u OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

⁷ Vyjma finančního nástroje Záruka v prioritní ose 1 a 2 a prioritní osy 7.

ROP Střední Morava

ROP Moravskoslezsko

OP Praha –Konkurenceschopnost

U dalších 6 programů zůstává situace nezměněna, tzn. **nadále nedochází k odesílání žádostí o platbu do EK a refundaci ze strany EK**. Jedná se následující programy:

OP Doprava

OP Životní prostředí

Integrovaný OP

ROP Severozápad

ROP Severovýchod

ROP Střední Čechy

Pozastavení odesílání žádostí o platbu do EK přetrvává také u OP přeshraniční spolupráce Česká republika–Polsko a OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Obnovení zasílání žádostí o platbu EK a jejich refundace je klíčové z hlediska plnění pravidla n+3 / n+2 zejména u těch OP, které se v této oblasti jeví jako problematické.

Stav plnění limitu čerpání v roce 2012

Dle pravidla n+3 pro alokaci 2008 (včetně 1/6 alokace 2007) a pravidla n+3 pro alokaci 2009 (včetně 1/6 alokace 2007) musí objem certifikovaných výdajů a žádostí o platbu zaslaných EK za OP dosahovat **minimálně 31 % celkové alokace OP⁸**, resp. celkové alokace OP z fondu či v rámci cíle, ve kterém je realizován. Tohoto limitu čerpání ŘO mohou dosáhnout také s využitím předběžných plateb, příp. ročních závazků velkých projektů předložených EK ke schválení.

Následuje přehled OP dle způsobu plnění limitu čerpání v roce 2012.

OP, které již nyní splňují limit čerpání v roce 2012 **bez využití předběžných plateb**:

OP Doprava (ERDF)

ROP Jihovýchod

ROP Střední Morava

ROP Severovýchod

ROP Jihozápad

ROP Střední Čechy

⁸ Hranice se dle OP mírně odlišují, pohybují se v intervalu 29,5–32,2 %. Výjimku představuje OP TP, u kterého hranice dosahuje 39,1 % pro cíl 1 a 40,9 % pro cíl 2, důvodem je změna výše celkové alokace OP.

OP Praha–Adaptabilita

OP Přeshraniční spolupráce Česká republika–Polsko

Všechny tyto OP mají certifikováno více než 31 % celkové alokace OP, resp. celkové alokace OP z fondu či v rámci cíle, ve kterém jsou realizovány. Stav čerpání těchto OP dosáhl nebo převýšil potřebnou hranici pro splnění limitu čerpání v roce 2012.

OP, které aktuálně splňují limit čerpání v roce 2012 **se započítáním předběžných plateb:**

OP Lidské zdroje pro zaměstnanost (cíl 1)

ROP Severozápad

ROP Moravskoslezsko

OP, které aktuálně splňují limit čerpání v roce 2012 **se započítáním předběžných plateb a s využitím ročních závazků velkých projektů předložených EK ke schválení:**

OP Doprava (FS)

OP Výzkum a vývoj pro inovace

Ostatní OP dle aktuálního stavu čerpání k 3. srpnu 2012 zatím nedosahují potřebného limitu čerpání v roce 2012. Lze předpokládat, že s pokrokem v realizaci v průběhu 2. poloviny tohoto roku budou postupně dosahovat potřebného limitu čerpání, příp. s využitím některého z relevantních nástrojů. U programů, které požadovaného limitu zatím nedosahují a současně mají pozastavenou certifikaci, příp. odesílání žádostí o platbu do EK (tj. OP Životní prostředí, OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, Integrovaný OP), naplnění limitu závisí nejen na obnovení pozastavených procesů, ale také na pokroku čerpání, resp. na přípravě dostatečného objemu finančních prostředků k předložení k certifikaci na PCO.

MMR-NOK pravidelně sleduje a vyhodnocuje vývoj stavu čerpání finančních prostředků SF / FS ve vztahu k pravidlu n+3 / n+2, operativně také reaguje na vzniklé problematice okolnosti v implementaci NSRR a jednotlivých OP. Za účelem předejít automatickému zrušení závazku a vypořádání se s bariérami čerpání SF / FS MMR-NOK realizuje ve spolupráci s dalšími subjekty implementační struktury řadu **koordinačních aktivit**.

Podrobnější informace o stavu čerpání všech OP dle fondů a cílů nabízí tabulka č. 1 a graf č. 1.

Tab. 1 – Stav čerpání finančních prostředků jednotlivých OP (příspěvek Společenství, EUR)

OP	Fond	Cíl	Alokace podpory z fondů EU 2007–2013	Prostředky v souhrnných žádostech zaúčtovaných PCO		Certifikované výdaje předložené EK (včetně vratek; bez předběžných plateb)		Předběžné platby z EK ¹	
				od počátku období		od počátku období			
			mil. EUR	mil. EUR	%	mil. EUR	%	mil. EUR	%
			a	b	b/a	c	c/a	d	d/a
OP D	ERDF	1	1 217,9	596,6	49,0	447,4	36,7	105,3	9,0
	FS		4 603,6	977,3	21,2	449,7	9,8	483,4	10,5
OP ŽP	ERDF	1	702,5	181,8	25,9	57,2	8,1	63,2	9,0
	FS		4 215,4	1 013,3	24,0	296,1	7,0	442,6	10,5
OP PI	ERDF	1	3 120,7	987,6	31,6	605,9 ²	19,4 ²	273,7	9,0
OP LZZ	ESF	1	1 825,1	580,1	31,8	494,7	27,1	163,1	9,0
		2	25,6	5,2	20,4	4,4	17,3	2,3	9,0
OP VaVpl	ERDF	1	2 070,7	141,9	6,9	84,1	4,1	186,4	9,0
IOP	ERDF	1	1 591,4	361,1	22,7	182,6	11,5	139,8	9,0
		2	29,4	5,0	17,1	2,6	8,8	2,6	9,0
OP VK	ESF	1	1 811,8	342,0 ⁵	18,9 ⁵	149,4	8,2	163,1	9,0
		2	16,9	3,6	21,4	2,3	13,4	1,5	9,0
OP TP	ERDF	1	191,8	49,8	26,0	41,3	21,5	21,9	9,0
		2	3,1	0,8	26,0	0,7	21,5	0,4	9,0
ROP SZ	ERDF	1	762,8	355,7	46,6	179,7	23,6	67,1	9,0
ROP MS	ERDF	1	732,3	278,0	38,0	204,4 ³	27,9 ³	64,4	9,0
ROP JV	ERDF	1	720,4	375,0	52,1	364,0	50,5	63,4	9,0
ROP SM	ERDF	1	672,2	338,3	50,3	320,6	47,7	59,2	9,0
ROP SV	ERDF	1	671,3	372,9	55,5	290,5	43,3	59,1	9,0
ROP JZ	ERDF	1	633,7	266,0	42,0	190,6 ³	30,1 ³	55,8	9,0
ROP SČ	ERDF	1	571,7	251,7	44,0	180,8 ⁴	31,6 ⁴	50,3	9,0
OP PK	ERDF	2	241,2	86,0	35,7	48,5	20,1	21,1	9,0
OP PA	ESF	2	108,4	50,5	46,6	41,3	38,1	9,8	9,0
OP PS ČR-PL	ERDF	3	219,5	127,0	57,9	109,8	50,0	19,8	9,0

Poznámka:

1 Výše předběžné platby odpovídá procentu celkové alokace OP před revizemi OP na konci roku 2011.

2 U OP PI došlo v meziměsíčním srovnání k poklesu certifikovaných výdajů (o 9,2 mil. EUR) v důsledku stažení výdajů z certifikace v souvislosti s šetřením EK a Evropského účetního dvora. Současně proběhla na konci července 2012 certifikace dalších výdajů a odeslání 6. žádosti o platbu, nicméně v MSC2007 se tyto skutečnosti projeví až po datu generování výstupních sestav, tj. po 3. 8. 2012. Aktuální stav certifikovaných výdajů (včetně vratek) dosahuje 792,5 mil. EUR (25,4 % celkové alokace OP).

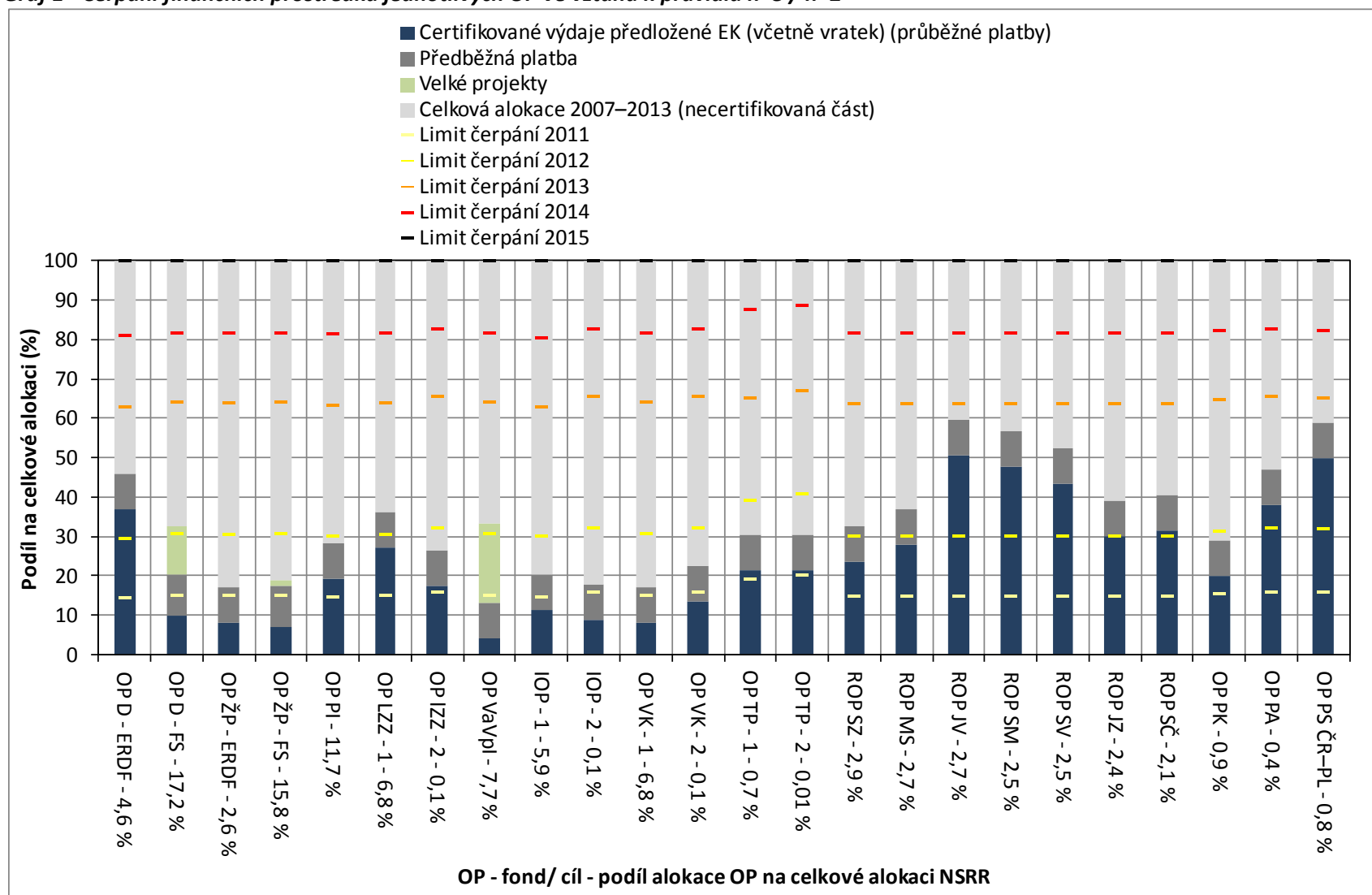
3 U ROP MS a ROP JZ, podobně jako u OP PI, také proběhla na konci července 2012 certifikace výdajů a odeslání průběžných žádostí o platbu do EK, nicméně v MSC2007 se tyto skutečnosti projeví až po datu generování výstupních sestav, tj. po 3. 8. 2012. Aktuální stav certifikovaných výdajů (včetně vratek) u ROP MS činí 260,2 mil. EUR (35,5 % celkové alokace OP), a u ROP JZ dosahuje 249,0 mil. EUR (30,1 % celkové alokace OP).

4 V případě ROP SČ došlo ke snížení certifikovaných výdajů na 179,3 mil. EUR (31,4 % celkové alokace) v důsledku odložení části výdajů v souvislosti s vyšetřováním bývalého vedení ROP SČ.

5 U OP VK se v meziměsíčním srovnání navýšil stav souhrnných žádostí na 352,3 mil. EUR (19,4 % celkové alokace), nicméně v MSC2007 se tato změna promítla až po datu generování výstupních sestav, tj. po 3. 8. 2012.

Zdroj: MSC2007 – 3. 8. 2012

Graf 1 - Čerpání finančních prostředků jednotlivých OP ve vztahu k pravidlu n+3 / n+2

Zdroj: MSC2007 – 3. 8. 2012

Pozastavení certifikace

Pozastavení procesu certifikace je jedním z faktorů, který může ovlivnit plnění pravidla n+3 / n+2. O pozastavení procesu certifikace rozhoduje PCO na základě podezření na nesrovnalost v procesu administrace projektů a implementace OP.

Jedná se o administrativní proces, který je součástí kontrolního mechanismu, zajišťující transparentní čerpání ze SF / FS. Certifikace je pozastavena do doby přešetření podezření na nesrovnalost a sjednání nápravy.

Aktuálně je proces certifikace pozastaven ze strany PCO u ROP Severozápad, OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, OP Doprava, OP Životní prostředí a ROP Střední Čechy.

Tab. 2 – Přehled aktuálně pozastaveného procesu certifikace dle jednotlivých OP ze strany PCO

OP	Řídící orgán OP	Datum pozastavení certifikace	Datum obnovení certifikace
ROP Severozápad	RR Severozápad	25. 3. 2011	
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	12. 1. 2012	
OP Doprava	Ministerstvo dopravy	14. 3. 2012	
OP Životní prostředí	Ministerstvo životního prostředí	14. 3. 2012	
ROP Střední Čechy	RR Střední Čechy	22. 5. 2012	

Poznámka:

V případě OP Doprava došlo v květnu 2011 po dohodě ŘO s EK a PCO ke stažení 5. žádosti o platbu z důvodu předběžných zjištění auditu Evropského účetního dvora, který proběhl na počátku roku 2011, a to do doby přijetí příslušných nápravných opatření. ŘO se z tohoto důvodu rovněž rozhodl nepředkládat PCO souhrnné žádosti a výdaje k certifikaci. K pozastavení certifikace ze strany PCO došlo až v souvislosti s pozastavením odesílání žádostí o platbu do EK.

Zdroj: PCO – 3. 8. 2012

Doposud byl proces certifikace pozastaven a následně obnoven u OP, které jsou uvedeny v tabulce č. 3.

Tab. 3 – Přehled OP, u kterých v minulosti došlo k pozastavení procesu certifikace ze strany PCO

OP	Řídicí orgán OP	Datum pozastavení certifikace	Datum obnovení certifikace
ROP Jihozápad	RR Jihozápad	12. 1. 2010	8. 9. 2011 ³
OP Životní prostředí	Ministerstvo životního prostředí	22. 12. 2010	3. 10. 2011 ²
OP Výzkum a vývoj pro inovace	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	22. 12. 2010	15. 4. 2011 ¹
OP Podnikání a inovace	Ministerstvo průmyslu a obchodu	21. 3. 2011	6. 10. 2011 ⁴
OP Podnikání a inovace	Ministerstvo průmyslu a obchodu	14. 3. 2012	23. 4. 2012
OP Výzkum a vývoj pro inovace	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	14. 3. 2012	23. 4. 2012
Integrovaný OP	Ministerstvo pro místní rozvoj	14. 3. 2012	23. 4. 2012
OP Technická pomoc	Ministerstvo pro místní rozvoj	14. 3. 2012	23. 4. 2012
ROP Moravskoslezsko	RR Moravskoslezsko	14. 3. 2012	23. 4. 2012
ROP Jihovýchod	RR Jihovýchod	14. 3. 2012	23. 4. 2012
ROP Střední Morava	RR Střední Morava	14. 3. 2012	23. 4. 2012
ROP Severovýchod	RR Severovýchod	14. 3. 2012	23. 4. 2012
ROP Jihozápad	RR Jihozápad	14. 3. 2012	23. 4. 2012
ROP Střední Čechy	RR Střední Čechy	14. 3. 2012	23. 4. 2012

Poznámka:

1 Po obnovení certifikace v dubnu 2011 již tato byla dokončena a žádost o platbu byla do EK odeslána dne 3. 6. 2011.

2 Dokončení této certifikace bylo podmíněno obdržetím dopisu EK o obnovení plateb pro tento program. Vzhledem k březnovému pozastavení odesílání žádostí do EK u programů financovaných z ERDF a FS již k odeslání této žádosti nedošlo.

3 Obnovená certifikace v září 2011 byla dokončena a žádost o platbu byla do EK odeslána dne 2. 12. 2011.

4 Obnovená certifikace v říjnu 2011 byla dokončena a žádost o platbu byla do EK odeslána dne 22. 11. 2011.

Zdroj: PCO – 3. 8. 2012

